

16 Σεπτεμβρίου 2026

ΑΝΑΦΟΡΑ

ΠΡΟΣ: *Την Υπουργό Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού*

Θέμα: «Σοβαρός αυτισμός και Ειδική Αγωγή – Ανάγκη άμεσης εξειδικευμένης υποστήριξης και ασφαλούς φοίτησης μαθητών με πολύ υψηλές ανάγκες υποστήριξης και συμπεριφορές υψηλού κινδύνου»

Ο Ανεξάρτητος Βουλευτής Β'2 Δυτικού Τομέα Αθηνών, Γεώργιος Μανούσος, καταθέτει ως **Αναφορά** προς την Υπουργό Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού το από 14/09/2026 Υπόμνημα του Σωματείου «ΚΡΑΥΓΗ ΑΜΕΑ», σχετικά με τις σοβαρές δυσκολίες που αντιμετωπίζουν μαθητές με σοβαρό αυτισμό, ιδιαίτερα αυξημένες ανάγκες υποστήριξης και συμπεριφορές υψηλού κινδύνου, καθώς και οι οικογένειές τους.

Σύμφωνα με το υπόμνημα, συγκεκριμένη περίπτωση μαθητή με σοβαρό αυτισμό, μη λεκτική επικοινωνία και ιστορικό έντονης δυσρύθμισης, αυτοτραυματισμού και ετεροεπιθετικών συμπεριφορών ανέδειξε, ήδη από την έναρξη της σχολικής χρονιάς 2026-2027, τις δυσκολίες που μπορεί να προκύψουν όταν η υφιστάμενη στελέχωση και υποστήριξη μιας σχολικής μονάδας δεν επαρκεί για την ασφαλή και απρόσκοπτη φοίτηση του μαθητή.

Όπως αναφέρεται, κατά την πρώτη ημέρα φοίτησης η οικογένεια κλήθηκε να μεταβεί στη σχολική μονάδα και να παραλάβει το παιδί μετά από σοβαρό επεισόδιο συμπεριφοράς, ενώ στη συνέχεια συμφωνήθηκε προσωρινά η παρουσία του πατέρα στο σχολείο, προκειμένου να μεταφέρει στο εκπαιδευτικό προσωπικό την εμπειρία και τις πρακτικές που γνωρίζει για την πρόληψη και αποκλιμάκωση των κρίσεων του συγκεκριμένου παιδιού.

Το Σωματείο επισημαίνει ότι η προσωρινή παρουσία του γονέα μπορεί να λειτουργήσει υποστηρικτικά στο πλαίσιο συνεργασίας οικογένειας και σχολείου, δεν μπορεί όμως να αποτελέσει μόνιμη λύση στελέχωσης ούτε να υποκαταστήσει την απαιτούμενη εξειδικευμένη υποστήριξη από την Πολιτεία.

Παράλληλα, αναδεικνύεται και η ανάγκη προστασίας του εκπαιδευτικού και λοιπού προσωπικού των ΣΜΕΑΕ, το οποίο ενδέχεται να καλείται να διαχειριστεί σύνθετα περιστατικά αυτοτραυματισμού, επιθετικότητας ή έντονης δυσρύθμισης χωρίς πάντοτε να διαθέτει την απαιτούμενη εξειδικευμένη εκπαίδευση, τα κατάλληλα εργαλεία και την αναγκαία ανθρώπινη υποστήριξη.



ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Ιδιαίτερη αναφορά γίνεται, επίσης, στην ανάγκη αξιοποίησης του υπό εξέλιξη ανασχεδιασμού της Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης, ώστε να υπάρξουν συγκεκριμένες και εφαρμόσιμες προβλέψεις για τους μαθητές με σοβαρό αυτισμό και πολύ υψηλές ανάγκες υποστήριξης.

Μεταξύ άλλων, το Σωματείο ζητά:

- τη δημιουργία **Εθνικού Πρωτοκόλλου Πρόληψης, Αποκλιμάκωσης και Διαχείρισης Κρίσεων** στις ΣΜΕΑΕ,
- την παροχή εξειδικευμένης και πρακτικής εκπαίδευσης σε εκπαιδευτικούς, ΕΕΠ και ΕΒΠ,
- τη δημιουργία εξατομικευμένου γραπτού σχεδίου πρόληψης και διαχείρισης κρίσεων για μαθητές με τεκμηριωμένο ιστορικό σοβαρών συμπεριφορών,
- την εξασφάλιση επαρκούς και κατάλληλης στελέχωσης,
- τη δημιουργία μηχανισμού καταγραφής σοβαρών περιστατικών,
- τη θέσπιση σαφούς πλαισίου συνεργασίας μεταξύ σχολείου και οικογένειας,
- καθώς και την ενσωμάτωση ειδικότερων προβλέψεων για μαθητές με σοβαρό αυτισμό και πολύ υψηλές ανάγκες υποστήριξης στον ανασχεδιασμό της Ειδικής Αγωγής.

Κατόπιν των ανωτέρω, **παρακαλείται η αρμόδια Υπουργός να εξετάσει τα αναφερόμενα στο Υπόμνημα και να ενημερώσει τη Βουλή** για τις ενέργειες και τον σχεδιασμό του Υπουργείου σχετικά με:

1. την επαρκή και κατάλληλη στελέχωση των ΣΜΕΑΕ για μαθητές με πολύ υψηλές ανάγκες υποστήριξης,
2. την αντιμετώπιση περιπτώσεων κατά τις οποίες μαθητές καλούνται επανειλημμένα να αποχωρήσουν από τη σχολική μονάδα ή να παραληφθούν από τους γονείς τους εξαιτίας σοβαρών κρίσεων συμπεριφοράς,
3. την ύπαρξη ή θεσμοθέτηση ενιαίου εθνικού πρωτοκόλλου πρόληψης, αποκλιμάκωσης και διαχείρισης κρίσεων στις ΣΜΕΑΕ,
4. την εξειδικευμένη εκπαίδευση εκπαιδευτικών, ΕΕΠ και ΕΒΠ στη διαχείριση σοβαρών συμπεριφορών υψηλού κινδύνου,
5. τη δυνατότητα εφαρμογής εξατομικευμένων σχεδίων πρόληψης και διαχείρισης κρίσεων σε μαθητές που παρουσιάζουν τεκμηριωμένες αυξημένες ανάγκες,
6. τον τρόπο με τον οποίο διασφαλίζεται στην πράξη ότι η φοίτηση ενός μαθητή με σοβαρό αυτισμό δεν εξαρτάται από την παρουσία του γονέα του μέσα στη σχολική μονάδα,
7. την ύπαρξη στοιχείων σχετικά με περιστατικά κατά τα οποία μαθητές ΣΜΕΑΕ καλούνται να αποχωρήσουν ή να παραληφθούν από τους γονείς τους λόγω σοβαρών συμπεριφορικών κρίσεων,
8. και, τέλος, τις συγκεκριμένες προβλέψεις που προτίθεται να εντάξει το Υπουργείο στον υπό εξέλιξη ανασχεδιασμό της Ειδικής Αγωγής για τους μαθητές με σοβαρό αυτισμό και πολύ υψηλές ανάγκες υποστήριξης.

Ο Ανεξάρτητος Βουλευτής Γεώργιος Μανούσος καταθέτει το σχετικό Υπόμνημα ως Αναφορά στη Βουλή των Ελλήνων, ζητώντας από την αρμόδια Υπουργό **επίσημη**



ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

**και συγκεκριμένη ενημέρωση επί των ζητημάτων που τίθενται από το Σωματείο
«ΚΡΑΥΓΗ ΑΜΕΑ».**

Ο Βουλευτής

Μανούσος Γεώργιος
Β'2 Δυτικού Τομέα Αθηνών

ΚΡΑΥΓΗ ΑΜΕΑ ΥΠΟΜΝΗΜΑ

ΜΕ ΑΙΤΗΜΑ ΚΑΤΑΘΕΣΗΣ ΩΣ ΑΝΑΦΟΡΑΣ ΣΤΗ ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΠΡΟΣ: Τον Βουλευτή κ. Γιώργο Μανούσο

ΜΕ ΑΙΤΗΜΑ: Κατάθεσης του παρόντος ως Αναφοράς στη Βουλή των Ελλήνων

ΠΡΟΣ ΤΗΝ: Υπουργό Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού κ. Σοφία Ζαχαράκη

ΘΕΜΑ: Σοβαρός Αυτισμός και Ειδική Αγωγή: Η φοίτηση μαθητών με συμπεριφορές υψηλού κινδύνου δεν μπορεί να εξαρτάται από την παρουσία των γονέων τους στο σχολείο - Άμεση ανάγκη εξειδικευμένης στελέχωσης, εκπαίδευσης και Εθνικού Πρωτοκόλλου Διαχείρισης Κρίσεων

Αξιότιμε κύριε Μανούσο,

Το Σωματείο ΚΡΑΥΓΗ ΑΜΕΑ, έχοντας επανειλημμένα αναδείξει προς την Πολιτεία τα σοβαρά κενά που αντιμετωπίζουν τα παιδιά με σοβαρό αυτισμό και οι οικογένειές τους, επανέρχεται με το παρόν Υπόμνημα ζητώντας την άμεση κοινοβουλευτική ανάδειξη ενός προβλήματος που αφορά το ίδιο το δικαίωμα των μαθητών με τις υψηλότερες ανάγκες υποστήριξης στην εκπαίδευση.

Δεν πρόκειται πλέον για μια θεωρητική συζήτηση. Με την έναρξη της σχολικής χρονιάς 2026-2027, συγκεκριμένη περίπτωση μαθητή με σοβαρό αυτισμό και συμπεριφορές υψηλού κινδύνου ανέδειξε με τον πλέον ξεκάθαρο τρόπο το κενό που εξακολουθεί να υπάρχει μεταξύ της θεσμικής πρόβλεψης της Ειδικής Αγωγής και της πραγματικότητας που βιώνουν ορισμένα παιδιά και οι οικογένειές τους.

1. ΤΟ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΟ ΠΟΥ ΑΝΑΔΕΙΚΝΥΕΙ ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ

Ο μαθητής παρουσιάζει σοβαρό αυτισμό, πολύ υψηλές ανάγκες υποστήριξης και επεισόδια έντονης δυσρύθμισης, αυτοτραυματισμού και ετεροεπιθετικής συμπεριφοράς. Οι ανάγκες αυτές ήταν γνωστές ήδη από την προηγούμενη σχολική χρονιά.

Κατά την πρώτη ημέρα φοίτησης της νέας σχολικής χρονιάς, η οικογένεια κλήθηκε να μεταβεί στη σχολική μονάδα και να παραλάβει το παιδί μετά από σοβαρό επεισόδιο συμπεριφοράς.

Στη συνέχεια, προκειμένου να διευκολυνθεί η ασφαλής προσαρμογή και φοίτηση του μαθητή, συμφωνήθηκε προσωρινά με τη σχολική μονάδα η παρουσία του ίδιου του πατέρα στο σχολείο, ώστε να μεταφέρει στο προσωπικό πρακτικές που γνωρίζει και εφαρμόζει για την πρόληψη, αποκλιμάκωση και διαχείριση των κρίσεων του συγκεκριμένου παιδιού.

Η οικογένεια συνεργάζεται με τη σχολική μονάδα. Το Σωματείο μας επίσης δεν στρέφεται εναντίον των εκπαιδευτικών. Αντιθέτως, το περιστατικό καταδεικνύει ότι και οι εκπαιδευτικοί μπορεί να καλούνται να αντιμετωπίσουν εξαιρετικά σύνθετες και επικίνδυνες καταστάσεις χωρίς να διαθέτουν πάντοτε την απαιτούμενη εξειδικευμένη εκπαίδευση, επαρκή ανθρώπινη υποστήριξη και συγκεκριμένα πρωτόκολλα.

Το ερώτημα είναι αναπόφευκτο: Τι θα συνέβαινε εάν ο πατέρας δεν μπορούσε να βρίσκεται στο σχολείο; Θα έπρεπε το παιδί να παραμένει στο σπίτι; Θα έπρεπε ο γονέας να εγκαταλείψει την εργασία του; Θα έπρεπε η οικογένεια να εξασφαλίσει με δικά της οικονομικά μέσα πρόσθετη υποστήριξη;

Η φοίτηση ενός παιδιού με αναπηρία δεν μπορεί να εξαρτάται από την οικονομική αντοχή ή τη διαθεσιμότητα της οικογένειάς του.

ΚΡΑΥΓΗ ΑΜΕΑ

2. ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΟΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ

Θεωρούμε εξαιρετικά σημαντικό να γίνει σαφές ότι το Σωματείο μας δεν επιχειρεί να μεταφέρει την ευθύνη στους εκπαιδευτικούς των ειδικών σχολείων.

Ένας εκπαιδευτικός ή ένα μέλος ΕΕΠ/ΕΒΠ δεν μπορεί να αναμένεται να αντιμετωπίζει μόνο του σοβαρά επεισόδια αυτοτραυματισμού, επιθετικότητας ή ακραίας δυσρύθμισης χωρίς επαρκή εκπαίδευση, εργαλεία και οργανωμένη υποστήριξη.

Η προστασία του μαθητή και η προστασία του προσωπικού δεν είναι αντικρουόμενοι στόχοι. Απαιτούν το ίδιο πράγμα: πρόληψη, εκπαίδευση, επαρκή στελέχωση και σαφές πρωτόκολλο.

3. Ο ΥΠΟ ΕΞΕΛΙΞΗ ΑΝΑΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ

Το Υπουργείο Παιδείας έχει ανακοινώσει εντός του 2026 την αποτίμηση και τον πλήρη ανασχεδιασμό της Ειδικής Εκπαίδευσης, συμπεριλαμβανομένης της λειτουργίας των ΣΜΕΑΕ και ζητημάτων που αφορούν το εκπαιδευτικό προσωπικό, το ΕΕΠ και το ΕΒΠ.

Το Σωματείο μας θεωρεί ότι ο υπό εξέλιξη ανασχεδιασμός αποτελεί κρίσιμη ευκαιρία ώστε να ενταχθούν συγκεκριμένες προβλέψεις για τους μαθητές με σοβαρό αυτισμό, πολύ υψηλές ανάγκες υποστήριξης και συμπεριφορές υψηλού κινδύνου.

Η ισότιμη πρόσβαση στην εκπαίδευση δεν εξαντλείται στην εγγραφή ενός παιδιού σε σχολική μονάδα. Απαιτεί να υπάρχουν στην πράξη οι αναγκαίες συνθήκες ώστε το παιδί να μπορεί να φοιτά με ασφάλεια, συνέχεια και ουσιαστική εκπαιδευτική υποστήριξη.

4. ΤΙ ΖΗΤΑ Η ΚΡΑΥΓΗ ΑΜΕΑ

1. Εθνικό Πρωτόκολλο Πρόληψης, Αποκλιμάκωσης και Διαχείρισης Κρίσεων στις ΣΜΕΑΕ.

Να καθορίζει σαφώς τις διαδικασίες πριν, κατά τη διάρκεια και μετά από σοβαρό επεισόδιο, με γνώμονα την ασφάλεια, την αξιοπρέπεια και τα δικαιώματα του μαθητή και την ασφάλεια του προσωπικού.

2. Εξειδικευμένη εκπαίδευση του προσωπικού. Εκπαιδευτικοί, ΕΕΠ και ΕΒΠ που εργάζονται με μαθητές με σοβαρές συμπεριφορές υψηλού κινδύνου να έχουν πρόσβαση σε συστηματική, πρακτική και επιστημονικά τεκμηριωμένη εκπαίδευση στην πρόληψη, αποκλιμάκωση και ασφαλή διαχείριση κρίσεων.

3. Εξατομικευμένο Σχέδιο Πρόληψης και Διαχείρισης Κρίσεων. Για μαθητές με τεκμηριωμένο ιστορικό σοβαρών συμπεριφορών να υπάρχει εξατομικευμένο γραπτό σχέδιο, το οποίο να καταρτίζεται από τους αρμόδιους επαγγελματίες σε συνεργασία με τη σχολική μονάδα και την οικογένεια.

4. Επαρκής και κατάλληλη στελέχωση. Να εξεταστεί θεσμική πρόβλεψη ενισχυμένης στελέχωσης για μαθητές των οποίων οι ανάγκες δημιουργούν αποδεδειγμένα αυξημένο κίνδυνο για τους ίδιους ή για τρίτους.

5. Ενιαία καταγραφή σοβαρών περιστατικών. Να δημιουργηθεί σύστημα καταγραφής σοβαρού αυτοτραυματισμού, επιθετικότητας, απομάκρυνσης μαθητή από το σχολείο ή κλήσης γονέα για παραλαβή λόγω κρίσης, με κατάλληλη προστασία προσωπικών δεδομένων.

6. Σαφές πλαίσιο συνεργασίας σχολείου και οικογένειας. Η εμπειρία του γονέα πρέπει να αξιοποιείται, χωρίς όμως ο γονέας να μετατρέπεται σε υποκατάστατο του προσωπικού της σχολικής μονάδας.

ΚΡΑΥΓΗ ΑΜΕΑ

7. Ειδική πρόβλεψη για τον σοβαρό αυτισμό στον ανασχεδιασμό της Ειδικής Αγωγής. Οι μαθητές με πολύ υψηλές ανάγκες υποστήριξης πρέπει να έχουν διακριτές και εφαρμόσιμες προβλέψεις και να μην χάνονται μέσα σε γενικές διατυπώσεις.

5. ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΥΠΟΥΡΓΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

1. Ποιο είναι σήμερα το προβλεπόμενο πλαίσιο για μαθητή ΣΜΕΑΕ με σοβαρό αυτισμό και επαναλαμβανόμενες συμπεριφορές υψηλού κινδύνου όταν η υπάρχουσα στελέχωση δεν επαρκεί για την ασφαλή φοίτησή του;
2. Τι προβλέπεται όταν η σχολική μονάδα καλεί επανειλημμένα τον γονέα να παραλάβει μαθητή λόγω σοβαρών συμπεριφορικών κρίσεων;
3. Υπάρχει ενιαίο εθνικό πρωτόκολλο πρόληψης, αποκλιμάκωσης και διαχείρισης τέτοιων κρίσεων στις ΣΜΕΑΕ; Εάν όχι, προτίθεται το Υπουργείο να θεσπίσει;
4. Προβλέπεται ειδική και πρακτική εκπαίδευση εκπαιδευτικών, ΕΕΠ και ΕΒΠ στη διαχείριση σοβαρών συμπεριφορών υψηλού κινδύνου;
5. Προτίθεται το Υπουργείο να θεσμοθετήσει εξατομικευμένο σχέδιο πρόληψης και διαχείρισης κρίσεων για μαθητές με σχετικό ιστορικό;
6. Με ποιον τρόπο διασφαλίζεται ότι η φοίτηση ενός μαθητή με σοβαρό αυτισμό δεν θα εξαρτάται στην πράξη από την παρουσία γονέα μέσα στη σχολική μονάδα;
7. Καταγράφει το Υπουργείο πόσοι μαθητές ΣΜΕΑΕ καλούνται να αποχωρήσουν ή να παραληφθούν από γονείς λόγω σοβαρών συμπεριφορικών κρίσεων και, εάν όχι, προτίθεται να δημιουργήσει σχετικό μηχανισμό καταγραφής;
8. Θα ενταχθούν συγκεκριμένες προβλέψεις για μαθητές με σοβαρό αυτισμό και πολύ υψηλές ανάγκες υποστήριξης στον υπό εξέλιξη ανασχεδιασμό της Ειδικής Αγωγής;

6. ΑΙΤΗΜΑ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ

Η ΚΡΑΥΓΗ ΑΜΕΑ ζητά να μην αντιμετωπιστεί η συγκεκριμένη περίπτωση ως ακόμη ένα μεμονωμένο περιστατικό. Ζητούμε να αποτελέσει αφετηρία για μια θεσμική συζήτηση που έχει καθυστερήσει.

Ο σοβαρός αυτισμός υπάρχει. Οι αυτοτραυματισμοί υπάρχουν. Οι σοβαρές κρίσεις υπάρχουν. Οι οικογένειες που εξαντλούνται υπάρχουν. Και οι εκπαιδευτικοί που καλούνται να αντιμετωπίσουν καταστάσεις για τις οποίες χρειάζονται περισσότερη υποστήριξη υπάρχουν επίσης.

Δεν μπορεί η απάντηση του συστήματος να είναι «βρείτε τρόπο να τα καταφέρετε». Ζητούμε ένα δημόσιο σχολείο που να μπορεί να εκπαιδεύσει και το παιδί που έχει τις μεγαλύτερες ανάγκες.

Ζητούμε από τον κ. Γιώργο Μανούσο, εφόσον υιοθετεί το περιεχόμενο του παρόντος, να το καταθέσει ως Αναφορά στη Βουλή των Ελλήνων προς την Υπουργό Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού και να ζητήσει επίσημη απάντηση επί των ανωτέρω ζητημάτων.

Το κεντρικό ερώτημα παραμένει: Αν για να μπορέσει ένα παιδί με σοβαρό αυτισμό να πάει σχολείο πρέπει να βρίσκεται μαζί του ο γονέας του, τότε τι θα συμβεί όταν ο γονέας δεν μπορεί;

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΘΕΣΜΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Υπουργείο Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού, 06.04.2026: ανακοίνωση για αποτίμηση και πλήρη ανασχεδιασμό της Ειδικής Εκπαίδευσης.

ΚΡΑΥΓΗ ΑΜΕΑ

Υπουργείο Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού, 08.02.2026: ομιλία της Υπουργού για την αναβάθμιση της Ειδικής Αγωγής και την ανάγκη εξατομικευμένης παρέμβασης.

Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες, άρθρο 24 - Εκπαίδευση.

**Για το Διοικητικό Συμβούλιο
του Σωματείου ΚΡΑΥΓΗ ΑΜΕΑ**

**Η Πρόεδρος
Αναστασία Θεοδωροπούλου**

Ημερομηνία: 14 / 09 / 2026

Υπογραφή – Σφραγίδα



ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΥ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ

info@kravgiamea.gr | kravgiamea.gr